

KONCEPCJA PRACY

**ZESPOŁU OGNISK
WYCHOWAWCZYCH**

w latach 2009 - 2012

Warszawa, listopad 2009r.

Struktura organizacyjna Zespołu Ognisk Wychowawczych w latach 2009 - 2012

Zespół Ognisk Wychowawczych im. K. Lisieckiego „Dziadka”, specjalistyczna placówka wsparcia dziennego w latach 2009-2012 realizuje swój statutowy cel tj. **wspieranie dzieci i rodzin z terenu m.st. Warszawy będących przejściowo lub trwale w trudnej sytuacji życiowej** poprzez działalność 11 ognisk wychowawczych w następujących dzielnicach: Śródmieście /2 ogniska – Starówka i Stara Prochownia/, Mokotów, Wola /Muranów/, Żoliborz /Marymont/, Bielany, Włochy /2 ogniska – Włochy i Okęcie/, Praga Północ i Praga Południe /2 ogniska - Grochów i Gocław/ i Centrum Pracy Środowiskowej.

W tym r. szk. w skład **Centrum Pracy Środowiskowej** wchodzi: Punkt Poradnictwa Rodzinnego „Bastion” /od 2004r/, Ośrodek Pedagogiki Ulicy /od 2008r./ oraz przekształcony z ogniska „Rembertów” Ogniskowy Ośrodek Socjoterapii „Rembertów” /od września 2009r./.

Powyższe zmiany zostały uwzględnione w strukturze organizacyjnej Zespołu Ognisk Wychowawczych, która obecnie przedstawia się następująco:

Koncepcja pracy na ten rok szkolny, a także kierunki rozwoju naszej instytucji na najbliższe lata zostały opracowane z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń, zaplecza i potencjału kadry pedagogicznej. Punktem wyjścia było przyjęcie założenia, że ZOW jako placówka miejska adresująca swoje działania do rodzin wieloprotblemowych jest przygotowana do realizacji zadań wynikających ze Społecznej Strategii Warszawy - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020, uchwalonej w grudniu 2008r. przez Radę Miasta Stołecznego Warszawy.

Społeczna Strategia Warszawy określiła następujące główne kierunki miejskiej polityki społecznej wobec rodziny:

- Wspieranie rozwoju potencjału rodziny: budowanie więzi rodzinnych i spójności rodziny.
- Udostępnianie rodzinie kompleksowego systemu usług, odpowiadających na potrzeby rodziny w różnych fazach jej rozwoju oraz wspierających rodzinę w wypełnianiu jej podstawowych funkcji.
- Szybkie i elastyczne reagowanie na potrzeby rodziny tak, aby zapobiec powstawaniu i nawarstwianiu się problemów, których skumulowanie może doprowadzić do rozpadu więzi rodzinnych i struktury rodziny.
- Upowszechnianie alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, zwłaszcza dziećmi, jednak dopiero wówczas, gdy wyczerpały się możliwości sprawowania opieki przez rodzinę biologiczną.

Zespół Ognisk Wychowawczych szczególnie włączył się w opracowanie programu „Rodzina”, który jest zgodny z trzecim Celem Strategicznym Społecznej Strategii Warszawy „Integracja i reintegracja społeczna i zawodowa” i Celem Szczegółowym 3.8. „Wspieranie rodziny w samodzielnym wypełnianiu podstawowych funkcji”.

Zespół Ognisk Wychowawczych przyjmuje, że będzie realizować założenia programu „Rodzina” na kilku poziomach:

- wzmocnianie rodziny oraz przeciwdziałanie jej wykluczeniu,
- interdyscyplinarne i wielosektorowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny,
- wyrównywanie szans dzieci i młodzieży,
- udział w lokalnych systemach wsparcia rodziny.

Biorąc pod uwagę, że system pracy ZOW jest oparty na potencjale rodziny i społeczności lokalnej, zorientowany na integrację tych dwóch podmiotów, stale różnicujący formy pomocy i opieki, otwarty i zintegrowany, szybko reagujący i podnoszący standard usług, przyjęliśmy następujące kierunki naszej działalności na najbliższe lata:

1. Ogniska jako element lokalnego systemu pomocy.

Cel: Zwiększanie roli ognisk poprzez ich funkcjonowanie w lokalnym systemie wsparcia.

Ogniska pełnią już ważną rolę w lokalnym systemie wsparcia. Każda z placówek współpracuje z Wydziałami Spraw Społecznych, z OPSami, z Wydziałami Kultury, Domami Kultury oraz z innymi instytucjami i organizacjami na swoim terenie. Ogniska realizują zadania opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci i młodzieży, poradnictwo wstępne dla rodziców oraz wspólnie z organizacjami i instytucjami różne projekty profilaktyczne, edukacyjne i wychowawcze.

- W naszych działaniach będziemy dążyli do tego, by każda placówka zajmowała znaczące miejsce w tym systemie jako organizator lub uczestnik zespołów interdyscyplinarnych powołanych do rozwiązywania problemów indywidualnych lub lokalnych.
- Ze względu na to, że podopiecznymi ognisk są dzieci i ich rodziny z najbliższego otoczenia placówki pragniemy, by instytucje i organizacje działające w tym zakresie, włączały się na zasadzie partnerstwa w działalność ognisk. Chcemy, by każde z ognisk miało zaplanowaną strategię budowania współpracy, a pracownicy włączali się w działania animowane przez dzielnice na rzecz rewitalizacji społecznej.

- Ogniska, jako specjalistyczne placówki wsparcia dziennego, mają obowiązek zapewnienia specjalistycznej pomocy wychowankom i ich rodzinom w przypadku wstępnego zdiagnozowania ich problemów. Mogą korzystać z tego rodzaju pomocy zarówno w Punkcie Poradnictwa Rodzinnego „Bastion”, jak i w innych instytucjach znajdujących się bliżej miejsca zamieszkania podopiecznych. Ważne jest, by każdy podopieczny ogniska, w razie potrzeby, uzyskał specjalistyczną pomoc.
- Jednym z ważnych zadań ognisk jest rozwijanie zainteresowań i zdolności wychowanków. Dlatego priorytetem będzie dla nas szukanie możliwości zatrudniania instruktorów do prowadzenia zajęć na najwyższym poziomie.
- Planujemy kontynuowanie organizacji imprez ogniskowych z udziałem środowiska lokalnego, a także imprez międzyogniskowych, których celem jest integrowanie ogniskowców oraz promowanie działalności Zespołu Ognisk Wychowawczych.
- Nadal będziemy organizowali wypoczynek letni i zimowy dzieci oraz organizowali obozy tematyczne, również dla rodziców z dziećmi. Przy organizacji różnych form wypoczynku będziemy współpracowali z Towarzystwem „Przywrócić dzieciństwo” i ewentualnie także z innymi organizacjami pozarządowymi.
- Pracownicy ognisk w sytuacjach trudnych powinni postępować zgodnie z obowiązującymi procedurami.
- Nie planujemy zwiększenia liczby ognisk.
- Zakładamy, że ognisko, które w obecnej siedzibie spełniło już swoją rolę tzn. wyczerpało potrzeby środowiska, zostanie przeniesione w inne miejsce.

2. Rozwijanie środowiskowych form pracy.

W celu zwiększenia skuteczności działań i poszerzenia możliwości wspierania dzieci i ich rodzin, chcemy dążyć do coraz wyższego standardu usług Centrum Pracy Środowiskowej, którego celem jest udzielanie kompleksowego wsparcia dzieciom, młodzieży i rodzinom poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, wychowawczych, edukacyjnych i terapeutycznych w ogniskach ZOW i w środowisku lokalnym

- **PPR „Bastion”** ma szeroką ofertę dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Pracownicy „Bastionu” mogą realizować swoje zadania w siedzibie Punktu, a w razie potrzeby w ogniskach i domach klientów, Prowadzone są formy pracy indywidualne i grupowe, poradnictwo, konsultacje, terapia, mediacje rodzinne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, związanych ze zdrowiem i socjalnych.

Aktualna oferta PPR „Bastion” wpisuje się w założenia programu „Rodzina” m.in. poprzez realizację trzech poziomów poradnictwa:

- poradnictwo wstępne – informacja, konsultacja
- poradnictwo ogólne – ułożenie planu działań, realizacja planu, edukacja, wsparcie w załatwianiu spraw, wychodzenie z sytuacji kryzysowej

- poradnictwo specjalistyczne – mediacje rodzinne, DDA, prawne

- Działający w ramach ZOW **Ośrodek Pedagogiki Ulicy** /będący elementem **Centrum Pracy Środowiskowej**/ pełni rolę Centrum Metodyczno-Szkoleniowego dla streetworkerów warszawskich realizując wsparcie merytoryczne i specjalistyczne dla osób i organizacji zajmujących się pedagogiką ulicy.

Zadania Ośrodka Pedagogiki Ulicy:

- aktualizowanie bazy instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się działaniami o charakterze streetworkingowym oraz pedagogiki ulicy,

- organizowanie szkoleń z zakresu kwestii prawnych dotyczących tych działań,

- organizowanie konferencji, superwizji i szkoleń wspierających dla pedagogów ulicznych działających w ramach programów miejskich.,

- wdrażanie opracowanego przez OPU pakietu standaryzacyjnego dla środowiskowych projektów profilaktycznych zawierających metody streetworkingu i pedagogiki ulicy.

- Trzecim elementem CPŚ od września 2009r. jest Ogniskowy Ośrodek Socjoterapii w Rembertowie.

Ośrodek proponuje dzieciom, młodzieży i dorosłym następujące formy wsparcia: reedukację, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia psychoedukacyjne oraz warsztaty dla rodziców. Prowadzona jest tam także działalność opiekuńczo-wychowawcza.

Na bieżąco analizujemy efekty tej nowej formy pracy, która jak dotąd nie ma odbiorców w takiej liczbie, do jakiej jest adresowana. Zakładamy, że jeśli pomimo podejmowanych działań, liczba klientów

nie będzie się zwiększała, przekształcimy Ośrodek w ognisko działające na zasadach placówki wsparcia dziennego.

3. Środowiskowe Grupy Wyrównywania Szans - Kluby Malucha i Rodzica.

Nasze doświadczenia z kilkumiesięcznego funkcjonowania w dwóch ogniskach „Mokotów” i „Bielany” tej formy wsparcia dzieci i rodzin pokazały, że jest to skuteczna metoda wyrównywania szans dzieci w wieku 2 do 6 lat ze środowisk zagrożonych marginalizacją społeczną. Cieszyła się dużym zainteresowaniem odbiorców i Ośrodków Pomocy Społecznej, z którymi współpracowaliśmy realizując to zadanie. Obecnie, od 2 listopada działa tylko jeden klub w ognisku „Mokotów” sfinansowany przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Dzielnicy Mokotów.

- W przyszłości chcielibyśmy znaleźć możliwość finansowania takich klubów w większej liczbie ognisk, ponieważ jest to sprawdzona, warta kontynuowania forma wspierania dzieci i rodzin.

Zależy nam także na wykorzystywaniu nadal pomieszczeń wyposażonych zgodnie z potrzebami małych dzieci.

4. ZOW jako placówka szybkiego reagowania.

Stworzenie hostelu interwencyjnego w siedzibie ZOW, na ul. Starej 4, dawałoby możliwość poszerzenia oferty systemowej pracy z dzieckiem i jego rodziną.

Powołany został zespół do opracowania koncepcji hostelu interwencyjnego w ZOW, który określił zasady jego funkcjonowania. W pierwszej kolejności do hostelu trafiałyby dzieci już objęte opieką np. jednego z ognisk, klubu lub z inicjatywy streetworkera pracującego w lokalnym środowisku, a działającego w ramach lokalnej organizacji streetworkerskiej. Informację o umieszczeniu dziecka w hostelu otrzymywałyby właściwy sąd rodziny i rozpoczynałby się proces diagnostyczny oraz naprawczy, angażujący zarówno dziecko jak i jego rodziców. Kadra Punktu Poradnictwa Rodzinnego „Bastion” dążyłaby do skutecznego przezwyciężenia kryzysu.

Ze względu na bardzo wysokie koszty prowadzenia hostelu, została zmieniona koncepcja z interwencji kryzysowej na rodzinną zawodową opiekę zastępczą.

Aktualnie zakończono konsultacje z podmiotami zajmującymi się interwencją kryzysową w tej formie, a także z instytucjami nadzorującymi prowadzenie placówek o takim charakterze i koncepcja zostanie przedłożona w Biurze Polityki Społecznej do akceptacji.

5. Podnoszenie jakości usług opiekuńczo-wychowawczych poprzez zwiększanie umiejętności kadry.

Zależy nam na, by pracownicy ZOW dysponowali umiejętnościami pozwalającymi na prowadzenie działań opiekuńczych, wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych na najwyższym poziomie. Dlatego też dyrekcja, nadal, w miarę możliwości, będzie organizowała i finansowała szkolenia i warsztaty z zakresu podnoszenia kompetencji osobistych, społecznych i zawodowych.

Pracownicy mogą także negocjować częściowe finansowanie wybranych przez siebie szkoleń po zaakceptowaniu ich przez pracodawcę jako szkoleń uczących umiejętności potrzebnych w pracy w ZOW.

W celu podwyższania jakości pracy zespołów pedagogicznych, dyrekcja planuje też kontynuowanie finansowania superwizji zespołów pedagogicznych. Będziemy dążyli do tego, by każdy pracownik superwizował swoją pracę.

6. Wspólne działania z organizacjami pozarządowymi.

Jako placówka publiczna ZOW realizuje swój cel statutowy funkcjonując w określonej strukturze. Współpraca z organizacjami pozarządowymi może znacząco wpłynąć na zwiększenie możliwości oddziaływać ZOW i organizacji. Zasoby ZOW, zarówno merytoryczne, jak i rzeczowe mogą służyć organizacjom pozarządowym jako zaplecze do zwiększenia liczby odbiorców ich działań. Aktualnie współpracujemy z następującymi organizacjami:

- Realizowanie wspólnych zadań z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Ulicy „Przywrócić Dzieciństwo”: realizacja programów profilaktycznych, wychowawczych i edukacyjnych, organizacja wypoczynku i imprez, wsparcie merytoryczne placówek prowadzonych przez Towarzystwo.

- Stowarzyszenie Grupa Pedagogiki Animacji Społecznej Praga Północ, Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Program Stacja, Stowarzyszenie Mierz Wysoko, Związek Stowarzyszeń OSOS - Ogólnopolska Sieć Organizacji Streetworkerskich – współpracują nad wypracowaniem spójnego modelu środowiskowej pracy streetworkerskiej. Współpraca ta ma charakter forum wymiany doświadczeń, metod i technik pracy. Poprzez wspólne szkolenia, warsztaty, seminaria, wizyty studyjne oraz konsultacje merytoryczne wpływamy na podniesienie jakości aktualnie realizowanych lub planowanych inicjatyw i projektów pracy streetworkerów i pedagogów ulicznych na terenie Warszawy.

ZOW udostępnia również swoje zaplecze i bazę lokalową do działań i projektów organizacji pozarządowych – sale do szkoleń lub poprowadzenia zajęć z dziećmi.

- Dzięki pomocy Towarzystwa „Nasz Dom” powstaje koncepcja interwencyjnego działania w strukturach ZOW – zawodowej rodziny zastępczej.

- Fundacja „Pomóżmy Dzieciom” – współpraca polega na dofinansowywaniu przez Fundację dzieciom wakacji i zajęć rozwijających zainteresowania. Ważne w tej współpracy jest to, że w zamian dzieci wykonują np. kartki świąteczne lub przygotowują inne prace plastyczne dla sponsorów. Dzięki tej fundacji prowadzony jest w ognisku „Starówka” program stypendialny Liderzy, którego celem jest zwiększanie motywacji wychowanków do pracy na rzecz własnego rozwoju oraz promowanie aktywności prospołecznej.

Zamierzamy rozwijać nadal tę współpracę.

7. Wspieranie dzielnic

Współpraca z innymi podmiotami na terenie dzielnic w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych, uaktywnianie innych podmiotów poprzez wspólne działania /zespoły interdyscyplinarne, partnerstwo w realizowaniu projektów/.

Działanie to ma na celu wspieranie władz lokalnych w tworzeniu modelowej i kompleksowej oferty dla rodzin wieloprotblemowych. W tym celu ZOW zawierać będzie partnerstwa społeczne z lokalnymi organizacjami oraz porozumienia o współpracy z lokalnym samorządem. Działania wspierające będą odbywać się na kilku poziomach:

- prowadzenie Ognisk Wychowawczych – jako jeden z elementów lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie,
- uczestniczenie lub tworzenie zespołów interdyscyplinarnych,
- realizacja wspólnych projektów społecznych, rewitalizacyjnych, kulturalnych itp., angażujących podopiecznych Ognisk, ich rodziny oraz mieszkańców dzielnic,
- wsparcie szkoleniowe, informacyjne, metodyczne – szkolenia dla pracowników socjalnych, streetworkerów, pracowników wydziałów spraw społecznych i zdrowia, pracowników innych lokalnych instytucji wychowawczych, społecznych, pomocowych. Odbywają się już takie szkolenia dla organizacji pozarządowych prowadzone przez Ośrodek Pedagogiki Ulicy.

Kalendarium imprez w ZOW w roku szkolnym 2009/2010

- Wrzesień - Święto Pieczonego Ziemniaka (23.09) /ognisko „Bielany”/
- Październik - Piknik Profilaktyczny (5.10) /ognisko „Mokotów”
- Listopad - Dzień Pracownika Socjalnego (20.11)
Międzyogniskowy Otwarty Przegląd Twórczości Artystycznej
- Grudzień - Wigilie Ogniskowe
- Styczeń - Bal Karnawałowy /ognisko „Starówka”/
- Luty - Obóz narciarski
Konkurs plastyczny /ognisko „Stara Prochownia”
- Marzec - Turniej Wiedzy o „Dziadku”
- Kwiecień - Konkurs Wiedzy o Warszawie /ognisko „Gocław”/
- Maj - Spartakiada
- Czerwiec - Dzień Dziecka
Turniej Tańca /ognisko „Grochów”/